

<sup>1</sup>Олексій Чередніченко, <sup>2</sup>Олег Рибчинський  
Національний університет «Львівська політехніка», Львів

<sup>1</sup>Студент кафедри архітектури та реставрації,  
e-mail: sacral.art.ua@gmail.com  
ORCID: 0000-0003-4569-6227

<sup>2</sup>Професор кафедри архітектури та реставрації,  
e-mail: zoroleh@gmail.com  
ORCID: 0000-0001-9936-6122

## THE RESTORATION PROGRAM OF THE WHITESTONE SCULPTURE OF YAN NEPOMUK OF THE BEGINNING 19-TH CENTURY FROM VILLAGE VELYKA VYSHENKA, YAVORIW DISTRIKT, LVIV REGION

### ПРОГРАМА РЕСТАВРАЦІЇ БІЛОКАМ'ЯНОЇ СКУЛЬПТУРИ ЯНА НЕПОМУЦЬКОГО ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЯ З СЕЛА ВЕЛИКА ВИШЕНЬКА, ЯВОРІВСЬКОГО РАЙОНУ, ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

© Чередніченко О., Рибчинський О.В., 2022

*В статті вперше виконано аналіз та систематизацію скульптурних зображень Святого Яна Непомуцького кінця ХVІІІ – ХІХ століть в Галичині, визначено автентичне місце розташування та запропоновано авторство твору, опрацьовано програму реставрації та практично реалізовано роботи на пам'ятці.*

*Ключові слова: скульптура, Святий Ян Непомуцький, різьбярська школа, реставрація.*

#### Постановка проблеми

В Україні скульптурна пластика є невід'ємною складовою історичного середовища міст та сіл. Нажаль у ХХ столітті внаслідок нищівних дій двох Світових воєн та агресивної політики комуністичного режиму багато скульптур є втрачені або суттєво пошкоджені. Найбільш незахищеними виявилися відокремлені скульптурні композиції. У статті якраз буде аналізуватися і описуватися виконані реставраційні роботи на білокам'яній скульптурі Святого Яна Непомуцького. Твір зазнав сильних хімічних та механічних пошкоджень. Фігуру демонтували під час будівництва Яворівського військового полігону та викинули в сусідньому лісі. Сучасне відродження та розвиток української культури диктує особливе ставлення до спадщини. Відтак, питання збереження та реставрації скульптурної спадщини отримує особливо важливе звучання, яке впливає на творення української ідентичності.

#### Аналіз останніх досліджень та публікацій

Тему сакральної скульптурної пластики в Україні розвивали В. Вуйчик, Б. Возницький, Ю.Діба, Ю. Бірюльов, В. Слободян, О. Бойко, О. Стасюк, О.Лотоцька та інші. Вагомий внесок в аналіз скульптури ХVІІІ століття склали польські науковці: З. Горнунг, А. Бетлей, К. Островські, Є. Ковальчик, П. Красни. Предметом їхніх досліджень були визначення авторства творів, розкриття особливостей мистецької пластики, репрезентація школи барокової скульптурної школи Йогана

Георга Пінзеля та історико-архівні пошуки документального засвідчення участі митців у формування інтер'єрів та екстер'єрів храмового будівництва в Україні.

До групи авторів які опрацьовували програми та методологію реставрації скульптурних композицій слід зарахувати О. Стасюк, О. Лотоцьку та М. Чорного. Головними сферами їхнього наукового доробку є розкриття проблем реставрації мистецької пластики з каменю алебастру, деревини та меморіальної скульптури. Поза тим складне питання реставрації білокам'яно скульптури Святого Яна Непомуцького початку XIX століття з села Велика Вишенька, Яворівського району Львівської області досі не було предметом наукового дослідження.

### Мета статті

Визначити історичні особливості твору, розробити програму та виконати реставрацію білокамінної скульптури Яна Непомуцького.

### Виклад основного матеріалу

У 2021 році біля гори Болтова, обабіч дороги, біля села Верещиця було знайдено не ідентифіковану скульптуру з білого каменю. Скульптура мала значні ушкодження. Відокремленими були знайдено тіло, голова та, фрагмент хреста. Також поруч лежала колона, на якій можливо стояла фігура. Від тривалого перебування в ґрунті твір мав щільні поверхневі забруднення, був уражений лишайниками та мохами, від впливу води та перепадів температур поверхня мала виражені ділянки вивітріння (рис 1, 2).



Рис 1. Фрагмент скульптури Яна Непомуцького.  
Стан пам'ятки на початок дослідження.



Рис 2. Голова Яна Непомуцького.

При більш детальному аналізі, за іконографічними ознаками було визначено, що це фігура Яна Непомуцького. Римо-католицький святий родом з Чехії був популярним святим на Львівщині у XVIII – XIX століттях. Найчастіше скульптури Яна Непомуцького розташовувались на роздоріжжі, біля мостів або на переправах. Він вважався патроном мандрівників та подорожніх. Цей святий вважався одним з покровителів міста Львова. Так, варто згадати скульптуру Яна Непомуцького біля костелу

Марії Магдалини в тодішньому передмісті Сикстівці. До наших часів скульптура не збереглась; біля костелу св. Анни була скульптура святого і зникла після II світової війни; у Львові була така скульптура біля мосту через річку Полтва, неподалік біля містка готелю Жорж, а пізніше перенесена до містка в район теперішнього проспекту Тараса Шевченка. Після того, як річку було перекрито склепінням під землею, скульптуру перенесли до костелу св. Миколая і після 1939 року доля її не відома. Також відомою є скульптура святого, яка була біля колони Сикстів 1580 року створення. Частково цю пам'ятку втрачено, розібрано. Барокову скульптуру, ймовірно кінця XVIII ст., Яна Непомука, після закінчення другої світової війни знищено (Прокопів, 2016). На прикладі скульптур одного святого бачимо вражаючу кількість зруйнованих та знищених пам'яток у другій половині XX століття.

Особливо трагічним є доля поселень на території теперішнього Яворівського полігону. Особливо прикро згадувати сумнозвісно відому церкву Св. Миколая в селі Велика Вишенька, яку використовували як мішень для артилерійських навчань. Десятки населених пунктів було стерто з лиця землі. Натомість є декілька вцілілих скульптур святого Яна Непомуцького в Щирці, Підгірцях, Львові, селі Суходіл. та інших, завдяки яким можемо проводити порівняльний аналіз, робити певні висновки.

Місце де саме була розташована скульптура достеменно не відоме. Натомість ряд свідчень говорять, що вона походить саме з села Велика Вишенька. Дорога, біля якої було знайдено скульптуру якраз сполучала два села – Верещицю і Велику Вишеньку. Імовірно під час «будівництва» полігону хтось демонтував скульптуру і вивіз з села, що б та не потрапила під обстріли, скинув обабіч дороги, чим так можна сказати, врятував твір. Під час падіння і була обламана голова святого, руки, хрест.

На картах XVIII – XIX століть в околичних селах місце з розташуванням кам'яної скульптури, на роздоріжжі є тільки у селі Велика Вишенька. Вона є позначена на карті «Галичина і Буковина (1861 – 1864) Другий військовий огляд імперії Габсбургів», «Імперія Габсбургів (1869 – 1887) Третій військовий огляд». На карті з 1779- 1783 року її не позначено. (Рис 3).

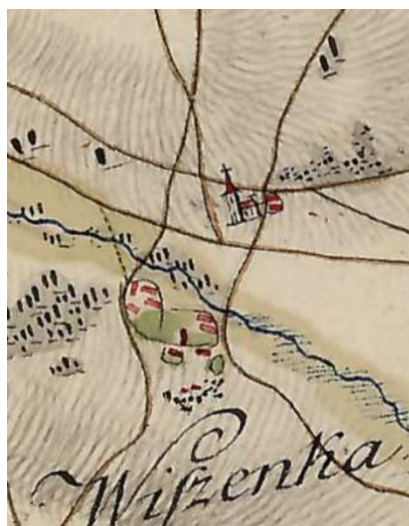
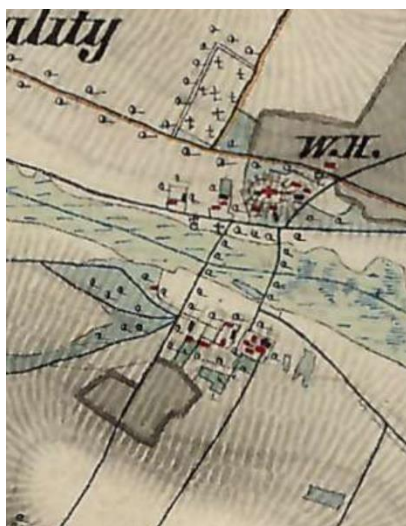


Рис 3. Карта 1779 – 1783 рр.



Імперія Габсбургів 1861 – 1864 рр.



Імперія Габсбургів 1869 – 1887 рр.

Також існує свідчення Жительки села Вишенька Олени Мисак, яка була примусово вивезена на схід під час будівництва полігону. Її онук розповідає: «Річ у тім, що баба померла на 86 році життя і останні роки часто тікала з дому, мотивуючи тим, що її дім там. Це маючи на увазі Вишеньку. Звісно ми наздоганяли і повертали її. Я розказував бабі, що там полігон і там все зруйноване, що вона не знайде навіть того приблизного місця, де могла стояти хата з стодою і кузнею. На що отримував чітку відповідь: наше обісця стояло край села. Пам'ятник вкаже де початок села, а його дуже добре пам'ятаю. Знаю, що баба була з багатої сім'ї. Вона боялась розповідати про минуле, аби з боку



тамтешньої влади не накликати на себе увагу. Маю надію, що хоч би фундамент вцілів і скульптура повернеться на своє місце.» Нажаль фотографій не збереглося.

Ми датуємо скульптуру кінцем XVIII - початком XIX століть. Це припущення підтверджується тим, що на карті з 1783 року «Першого військового огляду» цієї скульптури там не позначено. Мистецька пластика твору свідчить, що її автор належить до кола Львівських майстрів, близький до кола скульпторів Матвія або Івана Полейовських. Ще одним підтвердженням датування є не давно віднайдена скульптура Яна Непомуцького в с. Товстолуг на Тернопільщині. Цей твір надзвичайно цінний тим, що є майже двійником скульптури з Вишеньки. Ці скульптури мають трішки відмінну композицію, опираються на різні ноги, дещо відрізняються по пластиці. Але в деталях та декорі майже ідентичні. Це свідчить про те, що вони зроблені одним автором (Рис 4, 5).



Рис 4. Скульптура Яна Непомука в с. Товстолуг. Автор: Микола Василечко



Рис 5. Скульптури з с. Товстолуг, та Велика Вишенька наведені для порівняльного аналізу. Використане фото з паспорта пам'ятки.

Скульптура з с. Товстолуг має датування, яке є написано на колоні – постаменті - 1801 рік. Фігуру знайшли на місцевому кладовищі і встановили на місце де попередньо він був розташований. Тернопільський обласний центр охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини надав інформацію про твір: скульптуру взято на державний облік у 2010 році, охоронний номер не присвоєно, автор невідомий. Постамент має написи. На західній (фасадній) грані постаменту барельєфне зображення родинного герба та під ним напис польською: «MIEYSCE TO Z MIESZKANCAMI RACZ UTRYMAC W STANIE DOBRYM TWEMI PROZBAMI Z NEPOMUKU JANIE». У перекладі українською означає: Місце це з мешканцями утримуй в доброму стані своїми молитвами Яне з Непомуку. З південного боку постаменту напис: «SUB AUSPICIJS AUGUSTISSIMI FRANCISC II(?) ROMANORUM IMPERATORIS». Що вочевидь означає: Під егідою імператора Священної Римської імперії Франциска. Зі східного боку постаменту напис: «Magno innosue fama periclitantium Patrono Joanni Nepomuceno dicatum Anno 1801» (з цього напису зрозуміло, що пам'ятник на честь Яна Непомука, як покровителя та захисника від усякого роду небезпек освячено 1801 року). З північного боку постаменту напис латинською: «CHRISTI VICARIATUM IN TERRIS GERENTE PIO VII PONTIFICE MAXIMO», що українською можна перекласти: Вікарій Христа на землі Пій VII Верховний понтифік. Габаритні розміри: Скульптура, висота: 1,3 м. (Паспорт об'єкта культурної спадщини, 2019).

Також є опис цієї пам'ятки зроблений Анною Сильвією Чиж та Бартоломейом Гутовським (2019). Вони зазначають, що хоч опорний елемент і виконаний в класицистичному стилі, скульптура має ознаки Львівського рококо. Тому припускають, що скульптура могла бути виконана трішки раніше за постамент, тобто ще наприкінці XVIII століття. Композиційні риси можна знайти в скульптурах Матвія Полейовського. В с. Товстолуг, на кладовищі є скульптура св. Антонія. Постамент ідентичний до постаменту Яна Непомуцького. Але ця скульптура програє у мистецькому виконанні попереднім. Це говорить про те, що постамент міг бути виконаний місцевим різьбярем. Село славилось ремеслом різьби по каменю, мало близько кар'єри з видобутку вапняку. А скульптуру Яна Непомука привезли зі Львова. Існує легенда за якою скульптуру замовив пан Баворовський, власник сусідніх сіл. (Паспорт об'єкта культурної спадщини, 2019). Також відомо, що не подальк фігури був панський фльварок (Чиж і Гутовські, 2019, с.49). Це свідчить про те, що замовник був багатою людиною і міг дозволити купити скульптуру визначного майстра зі Львова.

У XVIII столітті Львівське мистецьке середовище зазнало свого найбільшого розквіту. Під впливом майстрів з країн Західної Європи - Чехії, Німеччини у Львові і на теренах Західної України утворилися самубутні осередки скульпторів і архітекторів, які працювали у стилі бароко, рококо і пізніше класицизму. Окрім приїжджих майстрів також активно працюють місцеві цехи. Скульптори окремого цеху не мали. Існував цех мулярів, куди і входили майстри-скульптори по каменю. Є приклади коли автори архітектурних споруд також проектували і виконували скульптурні оздоблення (UKRART Story, 2022).

З найбільш видатних і відомих митців другої половини XVIII століття можна назвати таких майстрів, як Себастьян Фесінгер, Вірцер, Антоній Осінський, Франциск Оленський, Гертнер, Пінзель. Вони формують вплив і на інші мистецькі осередки (Dworzak, 2018). У Львові поставали цілі династії чи родинні клани сницарів та скульпторів, як от: Фесінгери, Полейовські, Берниковичі, Вюрцери, Геци, Комаринські, Кулявські, Макварти, Оброцькі, Перті, Стажевські, Стобенські. Наступне покоління, якщо так можна поділити, відоме такими іменами, як Матвій, Петро та Ян Полейовські, Ян Оброцький, Войцех Бень, Михайло Філевич, Гельцель Іван та інші (Kowalchuk, 1927). Так у Львові в XVIII столітті утворюються свої місцеві мистецькі школи, які сягнули вершин світового рівня і створили вплив на всю східну частину Речі Посполитої.

Провівши стилістичний аналіз можна впевнено стверджувати, що автором був скульптори Яна Непомуцького з села Великої Вишеньки перебував під впливом на сам перед таких львівських скульпторів, як Петро та Матвій Полейовські. Композиційні прийоми, манера трактування складок, пластика свідчить про близьку співпрацю з цими авторами. Особливо проглядаються подібність до манери Петра Полейовського. Для прикладу можна порівняти зі скульптурами Головного вівтаря виконаного Петром у 1761–1765 роках в Костелі Св. Марії Магдалини оо. Францисканців у Перемишлі. Не можливо припустити, що ця робота належала одному з цих скульпторів, так, як Петро помер 1776 року, а Матвій після 1795 року. Але відомо також і про третього брата з родини Полейовських – Івана. Немає жодних документальних свідчень про авторство конкретних його творів. Відомо, що Іван Полейовський теж був скульптором, мав визнання, працював разом з братами над більшістю замовлень. Згадується в метричних книгах львівської парохії костелу Марії Сніжної. За словами архітектора Францішека Мончинського помер під час виконання різьбярських робіт в Почаєві (Шенгера, 2019, с.172). Матвій Полейовський був талоновитим організатором, мав великий авторитет і виконав вражаючу кількість робіт. Організовував під власним керівництвом інших скульпторів і не виключено, що провідним з них був Іван Полейовський. Тому, імовірно за тим, що Матвій підписував контракти на виконання робіт, ми бачимо роботу цілого цеху і хтось з цих скульпторів і був автором скульптур Яна Непомуцького з сіл Вишенька та Товстолуг.

Реставрована скульптура зазнала суттєвих пошкоджень та втрат. Відсутній постамент, на якому вона розташовувалась. Але збереглась кругла колона - гладка і без декору. По лікті, разом з кистями відсутні обидві руки. Також втрачені частини складок одягу, є чисельні великі і малі сколи. Відламана голова. Обличчя святого дуже понижене, ледве проглядаються його риси (Рис. 2).

Відсутній металевий німб з зірочками – традиційний атрибут святого. Про те що він мав був свідчать бічні монтажні прорізи на голові.

Твір характеризується майстерністю виконання, динамічністю, об'ємністю складок і деталізацією декору одягу. Складки трактуються геометричними площинами, заломлюються через гострі кути. Одяг дещо ігнорує форму тіла, яке мало б неодмінно впливати на утворення складок. Автор робить це цілком свідомо. Якщо уважно придивитись, то можна зауважити, що фігура не поставлена міцно на постамент. Не має опорної ноги, яка б стримувала рівновагу тіла. Воно завалюється назад. Складки трактовані настільки об'ємно, що глядач не бачить дві ноги одночасно, а тільки з фронтального ракурсу. Тому з бічних ракурсів при огляді складається враження, що нога, яка прихована за складками і є опорною ногою скульптури. Отже, скульптор ставить вище пластичні завдання, ніж анатомічні. Митець вирішує завдання рівноваги фігури в монументальний спосіб. Незважаючи на постановку ніг. Щоб силует фігури не мав враження, що завалюється назад, автор приховує це складками одягу. Складки одягу наче мають власну динаміку. Вони утворюють власний рух, підкоряючись не тільки руху постаті, а наповнене повітрям.

До виконання реставраційних робіт білокам'яної скульптури Яна Непомука з села Великої Вишеньки була розроблена наступна програма реставраційних заходів:

1. Провести фотофіксацію скульптури, зробити заміри, та виконати креслення;
2. Провести попередній детальний огляд на предмет пошкоджень, стану каменю;
3. Визначити послідовність робіт по консервації каменю;
4. Виконати очистку каменю сухим методом за допомогою щіток;
5. Виконати очистку каменю з допомогою парогенератора;
6. За допомогою металевих інструментів очистити шию і голову від залишків цементу, попередньої реставрації. Цемент попередньо змочити водою;
7. Виконати заходи по відсоленню каменю з допомогою целюлозних компресів та дистильованої води;
8. Виконати структурне зміцнення каменю кремній-органічною речовиною;
9. Приклеяти голову та частину Христа за допомогою матеріалу на епоксидній основі фірми TENOX;
10. Доповнити втрачені елементи складок одягу мінеральним реставраційним розчином;
11. Виконати з пластиліну руки, втрачені частини фігури Христа, зробити гіпсову форму та реконструювати їх з штучного каменю;
12. Укріпити структуру каменю кремній-органічною речовиною;
13. Покрити твір біоцидом розчином довготривалої дії;
14. Виконати лісирування скульптури;
15. Виконати гідрофобізацію твору;
16. Розробити рекомендації що до організації експозиції твору, умов зберігання та дотримання захисту пам'ятки.

Під час виконання робіт було зауважено, що поверхнева структура каменю зазнала значних змін, має рихлий характер і розмивається під час очистки. Для цього виконання робіт з очистки проводилось в максимально делікатно, аби не втратити авторський шар обробки каменю та елементи декору (Рис. 5, 6). Під час очистки від забруднення цементом застосовали металеві інструменти, так як не вдавалось розм'якшити структуру цементу. Особливо складним виявився етап доповнення та реконструкції втрат. У відновленні ушкоджень значну роль зіграло порівнювання і копіювання елементів з скульптури Яна Непомуцького з села Товстолуг. Ця скульптура була використана, як взірець для реконструкції пластики фігури, положення голови та відтворення деяких втрачених елементів. Особливо важливим є те, що на цій фігурі не було втрачене обличчя. Риси святого досить



добре збереглися і стали основою для реконструкції обличчя скульптури з села Великої Вишеньки. (Рис. 7, 8).



Рис. 5 Розчистка забруднень з поверхні каменю.



Рис. 6 Розчистка з допомогою парогенератора



Рис. 7 Фото порівняльного аналізу скульптур з с. Товстолуг та Велика Вишенька



Рис. 8 Скульптура після закінчення реставраційних робіт

### Висновки

Білокам'яна скульптура Яна Непомука з села Велика Вишенька є цінним взірцем пізнього бароко майстрів Львівської сницарської школи. Вона, імовірно є створена Іваном Полейовським. Щоправда сьогодні неможливо документально це підтвердити. Під час реставрації Скульптури Яна Непомуцького були використані усталені та авторські реставраційні технології та прийоми, які дозволять експонувати цей сакральний твір як об'єкт для молитви та поклоніння. Пропонується після повернення твору до його утримувачів експонувати його під накриттям з умов забезпечення від агресивної дії атмосферних опадів.

### Бібліографія

Arcanum, 2022. *Galicia and Bucovina (1861–1864) - Second military survey of the Habsburg Empire* [online] Доступно: <<https://maps.arcanum.com/en/map/secondsurvey->

galicia/?layers=11&bbox=2629436.23956448%2C6445282.372549709%2C2633114.7715507043%2C6447269.735285124> [Дата звернення 27 Травень 2022]

Dworzak, A., 2018. *Lwowskie srodowisko artystyczne*.

Kowalchuk, M., 1927. *Cech Budowniczy we Lwowie za czasow polskich (do roku 1772)*. Lwow.

UKRART Story, 2022. Нариси з історії українського мистецтва «Пізн̄ьобарокова скульптура Західної України 1720-1770 –х рр.» [online] Доступно: <<http://www.ukrartstory.com.ua/tekst-statti-31/late-baroque-sculpture-of-western-ukraine-1720-1770.html>> [Дата звернення 27 Травень 2022]

Паспорт об'єкта культурної спадщини, 2019. *Скульптура Яна Непомука. Тернопільський обласний центр охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини*. Паспорт складав Грабовський С.Т. місце зберігання: Архів «Тернопільоблцентр ОНДПКС».

Прокопів, В., 2016. *ТОП-10 зниклих скульптур львівських святих* [online] Доступно: <<https://photo-lviv.in.ua/top-10-znyklyh-skulptur-lvivskyh-svyatyh/>> [Дата звернення 27 Травень 2022]

Чиж, А. С. і Гутовські, Б 2019. *Кладовища колишнього Тернопільського повіту. Каплиці. Гробниці і надгробки з написами, записаними латинськими літерами (1800 – 1945)*. Краків.

Шенгера, Б., 2019. *Львівські скульптори та скульптори Львова у XVIII сторіччі*. Львів .

## References

Arcanum, 2022. *Galicia and Bucovina (1861–1864) - Second military survey of the Habsburg Empire* [online] Available at: <<https://maps.arcanum.com/en/map/secondsurvey-galicia/?layers=11&bbox=2629436.23956448%2C6445282.372549709%2C2633114.7715507043%2C6447269.735285124>> [Accessed 27 May 2022]

Dworzak, A., 2018. *Lwowskie srodowisko artystyczne*. [in Polish]

Kowalchuk, M., 1927. *Cech Budowniczy we Lwowie za czasow polskich (do roku 1772)*. Lwow. [in Polish]

UKRART Story, 2022. *Essays on the history of Ukrainian art "Late Baroque sculpture of Western Ukraine 1720-1770"* [online] Available at: <<http://www.ukrartstory.com.ua/tekst-statti-31/late-baroque-sculpture-of-western-ukraine-1720-1770.html>> [Accessed 27 Травень 2022] [in Ukraine]

Passport ob"yekta kul'turnoyi spadshchyny, 2019. *Sculpture by Jan Nepomuk. Ternopil Regional Center for Protection and Research of Cultural Heritage*. The passport was made by ST Grabovsky. place of storage: Archive "Ternopil Regional Center ONDPKS". [in Ukraine]

Prokopiv, V., 2016. *TOP-10 missing sculptures of Lviv saints* [online] Available at: <<https://photo-lviv.in.ua/top-10-znyklyh-skulptur-lvivskyh-svyatyh/>> [Accessed 27 May 2022] [in Ukraine]

Chyzh, A. S. i Hutovski, B., 2019. *Cemeteries of the former Ternopil district. Chapels. Tombs and tombstones with inscriptions written in Latin letters (1800 - 1945)*. Krakiv. [in Ukraine]

Shengera, B., 2019. *Lviv sculptors and sculptors of Lviv in the 18<sup>th</sup> century*. Lviv. [in Ukraine]



<sup>1</sup>Oleksii Cherednichenko, <sup>2</sup>Oleh Rybchynskyi

Lviv Polytechnic National University, Lviv

<sup>1</sup>Student of Department of Architecture and Restoration

e-mail: sacral.art.ua@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4569-6227

<sup>2</sup>Professor of Department of Architecture and Restoration

e-mail: zoroleh@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9936-6122

## THE RESTORATION PROGRAM OF THE WHITESTONE SCULPTURE OF YAN NEPOMUK OF THE BEGINNING 19-TH CENTURY FROM VILLAGE VELYKA VYSHENKA, YAVORIW DISTRIKT, LVIV REGION.

© Cherednichenko O., Rybchynskyi O. 2022

*Abstract: The following article is the first attempt to analyze and systematize the sculptural images of St. John of Nepomuk in the late XVIII-XIX centuries in Galicia, determine the accurate location to suggest the authorship of the work and develop a restoration program to put into effect work on the monument.*

*Having conducted a stylistic inquiry, we can say that the author was a sculptor Jan Nepomuckski from the village of Velyka Vyshenky. He was under the influence of such Lviv sculptors as Peter and Matthew Poleiowski. Compositional techniques, manner of interpretation of folds, and plasticity testify to close cooperation with these authors. The similarity to the mode of Peter Poleiowski is especially noticeable. Matthew Poleiowski was a talented organizer, had great authority and performed an impressive number of works. He organized other sculptors under his guidance, and there is a suggestion that Ivan Poleiovsky was the leading one. Therefore, probably since Matthew signed contracts for the work, we see the work of the whole shop, and one of these sculptors was the author of sculptures, Jan Nepomuk, from the villages of Velyka Vyshenka and Tovstolug.*

*The sculpture under restoration suffered significant damage and loss. There is no pedestal on which it had initially located. But the round column remained smooth and without decor. From the elbow, along with the hands, both hands are missing. Also, parts of the folds of clothing are missing. There are numerous chips and cracks. The saint's face is barely visible. A traditional attribute of the saint, the metal halo, is also missing. Although, we found traces of them, such as mounting slots on the sculpture.*

*Before restoring the white stone sculpture of Jan Nepomuk from the village of Velyka Vyshenky, we developed the program. It includes the following steps: 1. To execute the photo-fixation of the object, make all necessary measurements and drawings. 2. To carry out a preliminary inspection to assess the damage and condition of the stone. 3. To determine the sequence of works on stone conservation. 4. To perform stone cleaning by dry method with brushes. 5. To clean the stone with a steam generator; 6. To clean the neck and head part from the remnants of cement with the help of metal tools, so-called preliminary restoration and pre-moisten the concrete with water. 7. Take measures to salt the stone with cellulose compresses and distilled water. 8. To perform structural strengthening of the stone with silicon-organic elements. 9. Glue the head and part of Christ with epoxy-based material from TENOX. 10. To supplement the lost items of clothing with mineral restoration solution. 11. To make several elements, such as hands, lost parts of the figure of Christ from plasticine. To make a plaster mould and reconstruct them from artificial stone. 12. To strengthen the structure of the stone with silicon-organic substance. 13. To cover the work with a biocidal solution of long-lasting action. 14. To perform sculpting of wood. 15. To*

*conduct hydrophobization of the work. 16. To develop recommendations to organize the exhibition of works, providing optimal storage conditions.*

*The white stone sculpture of Jan Nepomuk from the village of Velyka Vyshenka is an invaluable example of the late Baroque masters of the Lviv School of Sculpture, created by Ivan Poleiowski. However, today it is impossible to chronicle this. In the process of restoration of the Jan Nepomuk Sculpture, we used established and original restoration technologies and methods. It may allow displaying this sacred work as an object for prayer and worship. We would recommend exhibiting it under the cover to protect from the aggressive impact of precipitation.*

*Keywords: sculpture, St. John of Nepomuk, carving school, restoration.*